

2. Obvodové prvky

Následuje přehled některých prvků jak jsou uvedeny v roletovém menu verze 2.4 ATPDraw. Ve vyšších verzích jsou postupně doplňovány další prvky a při přechodu z nižší verze na vyšší je proto nutno ověřit správnost přenosu údajů.

2.1 Modely vedení (*Line Lumped*)

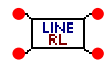
Modely vedení se soustředěnými parametry. Vedení se soustředěnými parametry je charakterizováno těmito obvodovými prvky:

- činný odpor R (Ω) závislý na parametru vodiče (geometrické rozměry).
- indukčnost L (H) charakterizuje uspořádání vodičů.
- kapacita C (F) je dána vlastností prostředí mezi vodiči.
- svodová vodivost G (S) je závislá na kvalitě izolace.

RLC Pi-equiv. 1

π článek v 1fázovém 2fázovém nebo 3fázovém provedení. Parametry článku L , R , C se zadávají obdobně jako u lineárního prvku RLC.

RL Coupled 51

RL obvody se vzájemnou vazbou.

2.2 Modely vedení (*Line Distributed*)

Modely vedení s rozprostřenými parametry. Jsou to obvody, kde je magnetické a elektrické pole rozloženo rovnoměrně nebo nerovnoměrně podél všech úseků obvodu. Napětí a proudy jsou pak ještě funkcí prostorových souřadnic. Základní význam má analýza jevů v dlouhých vedeních. Jsou uvažovány parametry rozložené spojitě po celé délce vedení a jsou charakterizovány hodnotami vztaženými na jednotku délky.

Transp. lines (Clarke)

Modely transponovaného 1, 2, 3, 6, 9fázového vedení. Model 6fázového vedení je i se vzájemnou vazbou.

Untransp. lines (KCLee)

Model vedení KCLee 2 nebo 3fázového.

2.3 Nelineární prvky (Nonlinear Branch)

Nelineární rezistor (R(i) Type 99)

Nelineární proudově závislý rezistor definovaný VA charakteristikou.

Nelineární induktor (L(i) Type 98)

Nelineární proudově závislý induktor definovaný závislostí magnetického toku a protékajícího proudu.

Reálný nelineární induktor (L(i) Type 93)

Oproti předchozímu typu je odlišný svoji křivkou nasycení.

Fiktivní (pseudo)nelineární induktor s hysterezí (L(i) Type 96)

Oproti předchozím dvěma typům je nyní uvažován zbytkový tok. Nelineární induktor je nyní definován hysterezní křivkou.

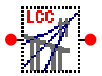

Nelineární časově závislý rezistor (R(t) Type 97)

2.4 Modely vedení a kabelů (Line/Cable)

Elektrické parametry vedení se určují na základě znalosti rozměrů vedení a použitých materiálů pomocí procedur Line Constants, Cable Constants a Cable Parameters. Po uzavření dialogového okna je spuštěn program ATP, který automaticky vygeneruje příslušné parametry a datový soubor obvodu je při řešení přechodného děje načítá prostřednictvím příkazu INCLUDE.

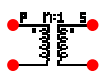
Line/Cable

Modely vedení a kabelů (Pi, J.Marti, Bergeron...). Pomocí této procedury je možno vygenerovat požadovaný typ vedení/kabelu postupným zadáváním jednotlivých parametrů. Parametry vedení se vpisují do tabulek požadovaných hodnot v prostředí ATPDraw.

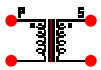
2.5 Transformátory

Programem ATP se dají modelovat různé druhy transformátorů. ATPDraw disponuje modelem ideálního 1fázového, modelem 1fázového a 3fázového transformátoru s respektováním saturace a 3fázového transformátoru v zapojení Y-Y. Kromě modelu Saturable Transformer, kde je nutno zadat přímo obvodové parametry transformátoru má program ATP proceduru BCTRAN, která je obdobou procedur u vedení a obvodové parametry transformátoru opět určí program ATP po uzavření dialogového okna, ve kterém se vyplňují základní štitkové údaje transformátoru.

Ideal 1 phase

Model ideálního jednofázového transformátoru, kde převod p transformátoru se určí nastavením n .

Saturable 1 phase

Model jednofázového transformátoru s uvažováním saturace. V dialogovém okně se nastaví jednotlivé parametry:

I_0 - proud magnetickým obvodem v rovnovážném stavu, při zanedbání ztrát v železe přibližně odpovídá proudu I_μ (A)

F_0 - magnetický tok obvodu v rovnovážném stavu (ve stavu naprázdno) (Wb)
veličiny I_0 a F_0 definují indukčnost magnetického obvodu v rovnovážném stavu

R_{mag} - odpor magnetického obvodu (Ω)

R_p - odpor primárního vinutí obvodu (Ω)

L_p - indukčnost primárního vinutí (mH)

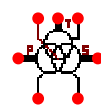
V_{Tp} - primární napětí (kV) efektivní hodnota

R_s - odpor sekundárního vinutí obvodu (Ω)

L_s - indukčnost sekundárního vinutí (mH)

V_{Ts} - sekundární napětí (kV) efektivní hodnota

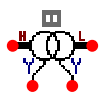
Magnetizační charakteristika transformátoru se zadává pomocí položky **Characteristic**, jako závislost magnetického toku (resp. magnetické indukce) na proudu, přibližně deseti body této charakteristiky v širším rozsahu hodnot.

Saturable 3 phase

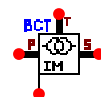
Obecný model 3fázového transformátoru s uvažováním saturace.

V **Attributes** lze volit dvouvinut'ový nebo trojvinut'ový transformátor. Pro každé vinutí je možno vybrat zapojení (Y,D11,D-lag,D-lead). Nastavení parametrů je obdobné jako u jednofázového transformátoru. I pro terciální vinutí je nastavení stejné.

Sat. Y/Y 3-leg

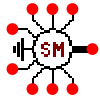
3fázový transformátor v zapojení Yy s uvažováním saturace. Jedná se o typ 3 leg core s vysokou homopolární reluktancí.

BCTRAN

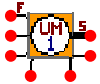
Transformátor zadávaný prostřednictvím štítkových hodnot.

2.6 Elektrické stroje (Machines)

SM59

Model synchronního stroje s možností řízení pomocí TACS.

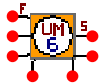
UM1 Synchronous

Model synchronního stroje.

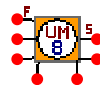
UM3 Induction

Model asynchronního stroje.

UM6 Single phase

Model jednofázového stroje.

UM8 DC

Model stejnosměrného stroje.